

این کشور در سطح بین‌الملل بوده است. ابتکار عمل تهران در مواجهه تمام‌قد با سیاست فشار حداکثری و بی‌اثر شدن گزینه‌های روی میز این کشور که دیگر در فشار و اجماع‌سازی علیه ایران شکست خورده است، گویای این واقعیت است که چرا توجه واشنگتن به تحولات راهبردی میان ایران و دیگر بازیگران بزرگ آسیای از جمله چین و روسیه و ایران جلب شده است. بنابراین اکنون این پرسش مطرح می‌شود شکل‌گیری نظم جدید مبتنی بر چندجانبه‌گرایی که تضاد منافع آمریکا و چین را افزایش خواهد داد، چه پیامدهایی برای منافع جمهوری اسلامی و نقش‌آفرینی آن در این دوره جدید دارد؟

از این منظر، تلاش پکن برای ایجاد جهانی چندقطبی مبتنی بر اتحاد با کشورهایی که پیش‌تر از سوی ایالات متحده تحت فشار بوده‌اند، بویژه ایران بسیار مهم خواهد بود. از دیدگاه پکن، ایران به عنوان یک بازار رو به رشد برای کالاهای چینی به شمار می‌آید که با در اختیار داشتن ذخایر عظیم نفت و گاز طبیعی مورد نیاز چین در حال تبدیل شدن به یک شریک و متحد استراتژیک مهم در برابر ایالات متحده است. از طرف دیگر ایران در رویارویی با فشار تحریم‌های بین‌المللی با محدودیت‌های زیادی در زمینه دسترسی به سرمایه خارجی و توانایی توسعه بخش انرژی رو به رو شده است. در همین

معمار نظم نوین اقتصادی

در کشاکش این دوره گذار احتمال ظهور بلوک قدرت جدید با مرکزیت منطقه آسیا بیشتر می‌شود؛ جهش اقتصادی چین در دهه‌های اخیر از ظهور قدرت بزرگ جدیدی حکایت می‌کند که بویژه در سال‌های اخیر کوشیده بود معمار نظم نوین اقتصادی در سطح بین‌الملل باشد و برای این مهم دست به اقدامات گسترده‌ای بزند. بسیاری از تحولات مهم از «کمربند راه ابریشم» گرفته تا تقویت همکاری‌های نظامی و امنیتی میان چین-روسیه-ایران و همچنین توافق ۲۵ ساله ایران-چین و... می‌تواند در این منازعه جدید قابل فهم باشد. به این ترتیب صحنه بین‌الملل بتدریج نظاره‌گر تغییر اقتدار اقتصادی از غرب مبتنی بر هژمونی آمریکا به سوی حوزه شرق بوده است. حوزه‌ای که در آن، چین با همراهی متحدان خود همچون ایران، روسیه، کشورهای آسیای میانه و کشورهای آفریقایی اجرای مدل‌های اقتصادی جدیدی را در دستور کار قرار داده است؛ این الگوهای جدید ذیل موقعیت این کشورها در عرصه بین‌الملل، الزامات مردم و منافع حیاتی آنها را در نظر می‌گیرد. متناظر با چنین تحولاتی پکن اجرای «کمربند اقتصادی جاده ابریشم» و «جاده ابریشم دریایی قرن ۲۱» موسوم به «یک کمربند - یک جاده» را با هدف ایجاد یک چهارچوب همکاری اقتصادی جدیدی دنبال کرده است تا کشورهای این مسیر تحت این چهارچوب به طور مشترک در آن مشارکت داشته باشند و موجب حیات بخشیدن دوباره به جاده ابریشم قدیمی در عصر جدید شوند. پکن با احیای جاده ابریشم می‌کوشد مسیر جدیدی را برای تقویت منافع اقتصادی بویژه برای کشورهای در مسیر این جاده راه‌اندازی کند. از آنجایی که این مسیر آسیای مرکزی را به اروپا متصل می‌کند، مشارکت کشورها در آن با منافع روبه‌رون خواهد بود. بی‌تردید اقدام چین برای به اجرا درآوردن این طرح بر سازکارهای اقتصادی منطقه‌ای از تجارت و سرمایه‌گذاری گرفته تا توسعه زیرساخت‌ها اثرگذار خواهد بود؛ امری که در ادامه مفاهیم استراتژیک برای چین، ایالات متحده آمریکا و دیگر قدرت‌های بزرگ را تغییر خواهد داد.

پیامدهای نظم جدید بر ایران

در سوی دیگر این نظم در حال ظهور، بازیگران دیگری همچون ایران حضور دارند که مناسباتش با ایالات متحده بویژه در چند سال اخیر نمونه روشنی از به چالش کشیده شدن نقش ابرقدرتی

تلاش پکن برای ایجاد جهانی چندقطبی مبتنی بر اتحاد با کشورهایی که پیش‌تر از سوی ایالات متحده تحت فشار بوده‌اند، بویژه ایران بسیار مهم خواهد بود. از دیدگاه پکن، ایران به عنوان یک بازار رو به رشد برای کالاهای چینی به شمار می‌آید که با در اختیار داشتن ذخایر عظیم نفت و گاز طبیعی مورد نیاز چین در حال تبدیل شدن به یک شریک و متحد استراتژیک مهم در برابر ایالات متحده است